

Sygn. akt XII C 152/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 marca 2020 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział XII Cywilny

w składzie:

Przewodniczący SSO Maria Prusinowska

Protokolant protokolant sądowy Justyna Wojciechowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 6 lutego 2020 r. w Poznaniu

sprawy z powództwa P. M.

przeciwko M. P.

o zapłatę

1. Zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 28 409 zł (dwadzieścia osiem tysięcy czterysta dziewięć złotych) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 6 marca 2020 r. do dnia zapłaty,
2. Oddala powództwo w części dotyczącej odsetek od dnia 14 marca 2017 r. do dnia 5 marca 2020 r.
3. Umarza postępowanie co do kwoty 90 000 zł,
4. Kosztami postępowania obciąża powoda w 63 %, a pozwanego w 37 %, a szczegółowe rozliczenie kosztów pozostawia referendarzowi sądowemu.

SSO Maria Prusinowska

UZASADNIENIE

Powód P. M. pozwem z dnia 7 marca 2017 r. wniósł do Sądu Okręgowego w Poznaniu o zasądzenie od pozwanego M. P. na jego rzecz tytułem zachowku kwoty 75.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia powództwa do dnia zapłaty oraz kosztami postępowania.

Uzasadniając swoje roszczenie powód podał, że jego matka, J. L. M. (1) zmarła 2 lutego 2012 r. jako wdowa. J. L. M. (1) pozostawiła jedyne go syna – powoda P. M.. J. L. M. (1) pozostawiła dwa testamenty. Pierwszym, z 30 maja 2007 r. powołała do całości spadku syna siostry męża (siostrzeńca) (protokół otwarcia i ogłoszenia testamentu z dnia 16 marca 2012 r., postanowienie Sądu Rejonowego P. (...)w P. z 16 lutego 2016 r., sygn.. akt: (...)). Drugim testamentem, z 19 marca 2010 r. J. L. M. (1) odwołała swoje wszystkie dotychczasowe testamenty oraz powołała do całości spadku swojego wnuka A. M., syna powoda (protokół otwarcia i ogłoszenia testamentu z dnia 30 kwietnia 2012 r.).

Zgodnie z twierdzeniem powoda w skład masy spadkowej wchodzi głównie mieszkanie położone w P. przy ul. (...). Powód przyjął szacunkowo, że wartość mieszkania wynosi 150.000,00 zł.

Zdaniem powoda wartość opisanej wyżej nieruchomości może być inna, dlatego powód wniósł o powołanie biegłego na okoliczność wyceny nieruchomości.

Powód wskazał, że w drodze dziedziczenia po matce uzyskałby majątek o wartości 150.000,00 zł (wartość prawa własności nieruchomości położonej w P. przy ul. (...)). Należy powodowi zachówek wynosi połowę udziału spadkowego, który przypadłby powodowi (art. 991 § 1 k.c.). Powodowi, jako jedynemu zstępnemu, przypadłby cały spadek po matce. W konsekwencji powód twierdzi, że pozwany M. P. ma zobowiązanie wobec powoda w kwocie 75.000,00 zł (150.000,00 zł : 1/2) tytułem sumy pieniężnej potrzebnej do pokrycia zachowku lub jego uzupełnienia (art. 991 § 2 k.c.).

Postanowieniem z dnia 22 marca 2017 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu uznał swoją niewłaściwość rzeczową i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu P. (...)w P., jako właściwemu ze względu na wartość przedmiotu sporu (sygn. akt:(...)).

Wezwaniem z dnia 3 października 2017 r. Sąd Rejonowy P. (...)w P. wezwał powoda do uiszczenia opłaty od pozwu w kwocie 3750 zł w terminie 7 dni pod rygorem zwrotu pozwu.

W dniu 13 października 2017 r. powód wniósł o zwolnienie od kosztów sądowych w całości lub w części. Do wniosku powód przedstawił oświadczenie o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania. Postanowieniem z dnia 14 maja 2018 r. Sąd Rejonowy P. (...)w P. oddalił wniosek powoda o zwolnienie z kosztów sądowych. Powód pismem z dnia 25 kwietnia 2018 r. cofnął wniosek w przedmiocie zwolnienia od kosztów sądowych i uiścił opłatę od pozwu. Pismo powoda z cofnięciem wniosku o zwolnienie z kosztów sądowych w całości lub części zostało przedstawione Sędziemu już po wydaniu postanowienia oddalającego wniosek o zwolnienie z kosztów sądowych.

Powód nie wskazał, aby podjął czynności zmierzające do polubownego załatwienia sprawy (art. 187 § 1 pkt 3 k.p.c.).

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego. Pozwany M. P. przyznał okoliczności wskazane w pozwie dotyczące jego dziedziczenia testamentowego po J. L. M. (2). Dodatkowo, pozwany wskazał, iż postanowienie Sądu Rejonowego P. (...)w P. z dnia 16 lutego 2016 r., sygn.. akt: (...)stwierdzające nabycie przez pozwanego spadku po J. L. M. (2) w całości, uprawomocniło się wobec oddalenia apelacji powoda dokonanego przez Sąd Okręgowy w Poznaniu postanowieniem z dnia 31 marca 2017 r., sygn.. akt: (...)

Nadto, pozwany uznał powództwo w zakresie żądania przez powoda kwoty 75.000,00 zł tytułem zachowku i niezwłocznie po otrzymaniu pozwu dokonał przelewu na jego konto dochodzonej kwoty 75.000,00 zł.

Pismem procesowym z dnia 28 stycznia 2019 r. powód rozszerzył powództwo i wniósł o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda dodatkowo kwoty 50.000 zł tytułem roszczenia o zachówek. Rozszerzenie powództwa powód motywował tym, iż z uwagi na dokonaną analizę rynku nieruchomości przeprowadzoną przez powoda poprzez portale internetowe zawierające oferty sprzedaży mieszkań podobnych, powód powziął informację, że ceny mieszkań podobnych kształtują się na poziomie od 250.000 do 350.000 zł. Po zasięgnięciu przez powoda ww. informacji dotyczących rynku nieruchomości w lokalizacji przedmiotowej nieruchomości z uwzględnieniem najważniejszych cech nieruchomości, w ocenie powoda wartość lokalu mieszkalnego znajdującego się przy ul. (...) w P., stanowiącego masę spadkową wynosi kwotę co najmniej 250.000 zł. Zatem, w ocenie powoda konieczne okazało się rozszerzenie powództwa o kwotę 50.000 zł. Ponadto, powód wskazał, że z uwagi na zmianę wartości przedmiotu sporu właściwym do rozpoznania przedmiotowej sprawy jest Sąd Okręgowy.

Pozwany, na rozprawie w dniu 29 stycznia 2019 r. wniósł o oddalenie powództwa również w zakresie kwoty 50.000 zł jako kwoty przewyższającej wartość nieruchomości na rynku.

Postanowieniem z dnia 29 stycznia 2019 r. Sąd Rejonowy P.w P. uznał się niewłaściwym do rozpoznania sprawy i sprawę przekazał do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Poznaniu jako właściwemu miejscowo i rzeczowo.

Zobowiązaniami z dnia 1 marca 2019 r. Sąd Okręgowy zobowiązał zarówno powoda jak i pozwanego do wskazania tezy dowodowej dla biegłego z dziedziny szacowania nieruchomości (ze wskazaniem według jakiego stanu i według jakich cen ma zostać dokonana wycena).

W piśmie procesowym z dnia 14 marca 2019 r. powód sformułował tezę dowodową dla biegłego z zakresu szacowania nieruchomości i wniósł o sporządzenie opinii przez biegłego z ww. zakresu na okoliczność ustalenia masy spadkowej w skład której wchodzi nieruchomość położona w P. przy ul. (...) wg stanu z chwili otwarcia spadku oraz oszacowanie wartości nieruchomości wg cen z daty orzekania o roszczeniu z tego tytułu.

Sąd na podstawie postanowienia z dnia 22 marca 2019 r. postanowił przeprowadzić dowód z opinii biegłego z zakresu szacowania wartości nieruchomości na okoliczność ustalenia wartości nieruchomości położonej w P., ul. (...) według stanu z chwili otwarcia spadku, a cen z chwili ustalania zachowku.

W piśmie przygotowawczym pozwanego z dnia 25 marca 2019 r. pozwany wskazał okoliczności do uwzględnienia przez biegłego z dziedziny wyceny nieruchomości przy ustaleniu wartości spadkowej nieruchomości lokalowej, tj. stan nieruchomości na dzień śmierci spadkodawczyni i ceny aktualnie obowiązującej na rynku nieruchomości. Ponadto, pozwany wniósł o przeprowadzenie dowodu z decyzji Dyrektora I. Administracji Skarbowej w P. z dnia 6 kwietnia 2018 r., znak sprawy: (...) - (...).410.12.2018 celem ustalenia wartości spadkowej nieruchomości ustalonej w toku postępowania w cytowanej sprawie na dzień 6 kwietnia 2018 r. na kwotę 177.620 zł, a to w związku z wymiarem podatku spadkowego obciążającego pozwanego oraz celem ustalenia wartości długów i ciężarów, które poniósł pozwany na rzecz spadkodawczyni w łącznej kwocie 65.000 zł. Zgodnie z twierdzeniem pozwanego wartość ewentualnie przysługującego powodowi zachowku winna być umniejszona o kwotę 65.000 zł.

Pismem przygotowawczym z dnia 18 lipca 2019 r. powód wskazał, że w związku z opinią biegłego z dnia 18 czerwca 2019 r., której nie kwestionuje, cofa powództwo co do kwoty 6.591 zł, wnosi o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda, kwoty 43.409 zł wraz z ustawowymi odsetkami od kwoty 118.409 zł od dnia 7 marca 2017 r do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego wg norm przepisanych oraz opłaty od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.

Pozwany w październiku 2019 r. dokonał na rzecz powoda przelewu w kwocie 15.000 zł tytułem zachowku.

W związku z dokonanymi spłatami na rzecz powoda, na rozprawie w dniu 6 lutego 2020 r., powód sprecyzował, iż wnosi o zasądzenie kwoty 28.409 zł z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia powództwa a w pozostałym zakresie powód cofa pozew. Pełnomocnik pozwanego wyraził zgodę na cofnięcie pozwu, a w pozostałym zakresie wniósł o oddalenie powództwa.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

J. L. M. (1) zmarła 2 lutego 2012 r. jako wdowa.

Bezsporne, dowód: kopia odpisu skróconego aktu zgonu (k.6)

J. L. M. (1) pozostawiła jedynego syna – powoda P. M.

Bezsporne, dowód: kopia odpisu skróconego aktu urodzenia (k.5)

Sąd Rejonowy P. (...) w P. postanowieniem z dnia 16 lutego 2016 r., wydanym w sprawie o sygn. akt (...) stwierdził, że spadek po J. L. T. M. nabył w całości, na podstawie testamentu notarialnego sporządzonego w dniu 30 maj 2007 r. rep. A numer (...), M. P..

Bezsporne, dowód: kopia postanowienia SR Poznań – Stare Miasto w P. z dnia 16.02.2014 r. sygn. akt (...) (k.4)

Wartość rynkowa prawa własności nieruchomości lokalowej położonej w P. przy ul. (...) objętej księgą wieczystą nr (...) według stanu na dzień 16 lutego 2016 r. oraz cen aktualnych z chwili ustalania zachowku wynosi 236.818 zł.

Dowód: opinia biegłego sądowego w dziedzinie nieruchomości R. D. z dnia 18.06.2019 r. wraz z pisemną opinią uzupełniającą z dnia 23.08.2019 r. i ustnymi wyjaśnieniami (k. 91-111, 124 i 158), zeznania powoda (k.158).

Powód otrzymał od pozwanego M. P. w ramach spłaty zachowku kwotę 75.000 zł, a następnie 15.000 zł.

Bezsporne, dowód: potwierdzenie zapłaty (k.47-48), oświadczenie pełnomocnika powoda (k.157)

Powyższy stan faktyczny w zakresie istotnym dla rozstrzygnięcia sprawy – poza okolicznościami dotyczącymi wartości rynkowej nieruchomości lokalowej – był pomiędzy stronami w zasadzie bezsporny. Bezsporne pomiędzy stronami fakty znajdowały ponadto potwierdzenie w dokumentach zgromadzonych w aktach sprawy, których moc dowodowa nie była kwestionowana.

Spór faktyczny między stronami koncentrował się na wartości rynkowej nieruchomości lokalowej będącej przedmiotem wyceny przez biegłego R. D. w opinii z dnia 18 czerwca 2019 r. Pomimo zarzutów zgłaszanych przez pozwanego pod adresem opinii, Sąd uznał, że stanowi ona pełnowartościowy materiał dowodowy i może być w pełni wykorzystana do ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie.

Pozwany zarzucił, że biegły do określenia wartości nieruchomości podejściem porównawczym przyjął do porównania ceny transakcji rynkowych z 2017 r. a więc z okresu blisko 2 lat przed wydaniem opinii, co nie jest adekwatne z ceną rynkową na moment ustalania zachowku. Zdaniem pozwanego wartość za 1 m² powinna oscylować w granicach ok. 4.150 zł, co byłoby zgodne z wartością określoną w decyzji Dyrektora Izby Skarbowej w P. z dnia 6 kwietnia 2018 r, z której wynika, iż Urząd do ustalenia zobowiązania podatkowego z tytułu nabycia w spadku lokalu mieszkalnego przyjął kwotę 4.150 zł za m². Pozwany wniósł o przeprowadzenie przez biegłego opinii uzupełniającej, w której przyjmie do porównania ceny transakcji z 2018 r. i uwzględni wycenę przedmiotowego lokalu dokonaną przez Dyrektora Izby Skarbowej w P. w decyzji z dnia 6 kwietnia 2018 r.

W ocenie Sądu powyższe zarzuty są niezasadne. Biegły w sposób wyczerpujący ustosunkował się do nich. Jak przekonująco wskazał biegły, przyjęte do porównań nieruchomości usytuowane są na obszarze miasta P. w nieznaczej odległości od nieruchomości opiniowanej, a wyłonienie ceny średniej odbyło się na podstawie porównania z realnymi danymi dotyczącymi ceny sprzedaży podobnych nieruchomości z aktów notarialnych. Jak przekonująco wskazał biegły, podstawę określenia wartości rynkowej stanowią faktycznie zarejestrowane transakcje.

Odnosząc się do zarzutów pozwanego, biegły, w opinii uzupełniającej z dnia 23 sierpnia 2019 r., powołał się na reguły interpretacyjne i wyjaśnił, że zgodnie z § 26 ust. 3 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 września 2004 r. w sprawie wyceny nieruchomości i sporządzania operatu szacunkowego: „Rodzaj rynku, jego obszar i okres badania określa rzeczoznawca majątkowy, uwzględniając w szczególności przedmiot, zakres, cel i sposób wyceny oraz dostępność danych”, a zgodnie z Powszechnymi Krajowymi Z. Wyceny – Nota Interpretacyjna „Zastosowanie Podejścia Porównawczego w (...)”: jako preferowany okres analizy rynku poprzedzający moment wyceny przewidziano dwa lata. Biegły wykazał również, że dane z przełomu 2018 i 2019 r. nie były dla niego dostępne.

Biegły ustalił wartość rynkową nieruchomości przez zastosowanie podejścia porównawczego i metody korygowania ceny średniej. Przy zastosowaniu podejścia porównawczego konieczna była znajomość cen transakcyjnych nieruchomości podobnych do nieruchomości opiniowanej, a także cech tych nieruchomości wpływających na poziom ich cen. Przedmiotem wyceny była nieruchomość o przeznaczeniu mieszkaniowym, dla której biegły porównywał ceny transakcji dotyczących nieruchomości podobnych o takim samym przeznaczeniu. Stosując metodę korygowania ceny średniej biegły ustalił cenę średnią w drodze korekty średniej ceny nieruchomości podobnych ze współczynnikami korygującymi wartości przypisane poszczególnym cechom tych nieruchomości. Zdaniem Sądu według stanu na dzień 14 maja 2019 r. wycena jest aktualna i uwzględnia wszystkie istotne okoliczności.

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia, zarzuty pozwanego co do opinii biegłego nie mogły zostać uznane za skuteczne i brak było podstaw do uwzględnienia wniosku o sporządzenie opinii przez innego biegłego. Podniesione przez pozwanego zarzuty w dalszym zakresie Sąd uznał wyłącznie za polemikę z prawidłowymi ustaleniami biegłego i wyraz przyjętej przez stronę pozwaną taktyki procesowej, zmierzającej wyłącznie do obalenia niekorzystnych z punktu widzenia procesowego dla pozwanego ustaleń opinii.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 991 § 1 k.c. zstępnym, małżonkowi oraz rodzicom spadkodawcy, którzy byliby powołani do spadku z ustawy, należą się, jeżeli uprawniony jest trwale niezdolny do pracy albo jeżeli zstępny uprawniony jest małoletni - dwie trzecie wartości udziału spadkowego, który by mu przypadł przy dziedziczeniu ustawowym, w innych zaś wypadkach - połowa wartości tego udziału (zachówek). Wedle art. 991 § 2 k.c. jeżeli uprawniony nie otrzymał należnego mu zachowku bądź w postaci uczynionej przez spadkodawcę darowizny, bądź w postaci powołania do spadku, bądź w postaci zapisu, przysługuje mu przeciwko spadkobiercy roszczenie o zapłatę sumy pieniężnej potrzebnej do pokrycia zachowku albo do jego uzupełnienia.

Zgodnie z art. 993 k.c. przy obliczaniu zachowku nie uwzględnia się zapisów zwykłych i poleceń, natomiast dolicza się do spadku, stosownie do przepisów poniższych, darowizny oraz zapisy windykacyjne dokonane przez spadkodawcę.

Jak wskazuje się w doktrynie polski Kodeks cywilny realizuje ochronę najbliższych osób rodziny zmarłego przede wszystkim przez zachówek. Zachówek to określona wartość, którą najbliższe osoby powinny otrzymać od spadkodawcy w postaci darowizny, powołania do spadku lub zapisu (zwykłego lub windykacyjnego). Prawo do zachowku przysługuje zstępnym, małżonkowi oraz rodzicom spadkodawcy, ale jedynie wtedy, gdy *in concreto* byliby powołani do spadku z ustawy, a zatem są najbliższymi dziedzicami ustawowymi. Prawo do zachowku powstaje *ex lege* z chwilą otwarcia spadku i przysługuje zarówno w wypadku dziedziczenia testamentowego, jak i ustawowego. Ten ostatni wypadek wejdzie w grę wtedy, gdy z uwagi na istnienie darowizn doliczanych do spadku, odziedziczony udział nie pokrywa zachowku uprawnionego (zob. K. Osajda (red.), P. Księżak, Kodeks cywilny. Komentarz, Warszawa 2018, Legalis).

Szczegółowe ustalenie wysokości zachowku składa się z kilku etapów. Po pierwsze, należy określić ułamek stanowiący podstawę do obliczania zachowku. Po drugie, ustala się tzw. substrat zachowku, na który składa się stan czysty spadku wraz z doliczonymi darowiznami. Po trzecie, mnoży się substrat zachowku przez ułamek, który wyraża udział stanowiący podstawę do obliczenia zachowku. Wynik mnożenia stanowi zachówek. Dodatkowo, w celu ustalenia wielkości roszczenia o świadczenie pieniężne potrzebne do uzupełnienia zachowku, odejmuje się od zachowku wielkość określonych korzyści uzyskanych przez uprawnionego (lub jego wstępnych).

Podstawą ustalenia zachowku jest udział spadkowy, który by przypadł uprawnionemu przy dziedziczeniu ustawowym. Chodzi tutaj o udział określony na podstawie przepisów art. 931 i n. k.c., jednakże z modyfikacją wynikającą z art. 992 k.c. Udział ten należy pomnożyć przez $1/2$ lub $2/3$.

Zgodnie z powyższymi założeniami należy ustalić co następuje: ułamek stanowiący podstawę do obliczenia zachowku w niniejszej sprawie to $1/2$, ponieważ w sprawie bezsporne jest, że nie zachodzą przesłanki o których mowa w art. 991 § 1 k.c. uprawniające do przyjęcia zwiększonego ułamka tj. $2/3$. Substrat zachowku stanowi kwota 236.818 zł. Na podaną wartość składa się wartość rynkowa prawa własności nieruchomości lokalowej położonej w P. przy ul. (...) objętej księgą wieczystą nr (...) według stanu na dzień 16 lutego 2016 r. oraz cen aktualnych z chwili ustalania zachowku (sporządzenia opinii biegłego w sprawie).

Dla potrzeb obliczania zachowku, należy ustalić udział spadkowy powoda zgodnie z (art. 931 i n. k.c.). Powód był jedynym zstępnym J. L. T. M., a więc na podstawie dziedziczenia ustawowego nabyłby cały spadek. Mnożąc ustaloną wartość spadku (236.818 zł) przez ułamek $1/2$ otrzymujemy zachówek przysługujący powodowi w wysokości 118.409 zł. Następnie odejmując od tak ustalonego zachowku kwotę otrzymanych przez powoda wpłat tytułem zachowku – w łącznej kwocie 90.000 zł otrzymujemy należną powodowi ostatecznie wartość pozostałej części, należnego powodowi od pozwanego zachowku w kwocie 28.409 zł.

Sąd uwzględnił zatem żądanie główne co do kwoty 28.409 zł w stosunku do pozwanego M. P. wraz z odsetkami należnymi od dnia wyrokowania, tj. od dnia 6 marca 2020 r.

Sąd nie dał wiary twierdzeniom pozwanego w zakresie poniesionych długów i ciężarów, które pozwany wskazał jako poniesione na rzecz spadkodawczyni J. L. T. M. w łącznej kwocie 65.000 zł. Wskazane długi i ciężary nie zostały

udowodnione żadnymi dowodami. Z treści decyzji Dyrektora I. Administracji Skarbowej w P. z dnia 6 kwietnia 2018 r. wynika jedynie, że Dyrektor I. Administracji Skarbowej w P. przyjmując wartość 4.150 zł za m² oraz ustalając podstawę opodatkowania kierował się oświadczeniem Strony, które nie zostało potwierdzone żadnymi dowodami.

Jednocześnie Sąd Okręgowy podzielił stanowisko prezentowane w doktrynie i orzecznictwie zgodnie z którym odsetki ustawowe w przypadku roszczeń o zachówek naliczane mogą być jedynie od daty, kiedy ustalona została w sposób jednoznaczny wartość zachowku. Data bowiem od której zasądzane są odsetki, powinna być skorelowana z datą, na którą ustalono wartość składników majątku spadkowego. Jeżeli składniki te były wyceniane według stanu z dnia otwarcia spadku i aktualnych cen, to zasądzanie odsetek od daty wniesienia pozwu nie znajduje uzasadnienia (...) (por. Kidyba A. (red.), Niezbecka E., Kodeks cywilny. Komentarz. Tom IV. Spadki, Lex 2017, wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 6.11.2012 r., sygn. akt I ACa 1105/12, wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 2.03.2012 r., sygn. akt I ACa 110/12, Lex nr 1129357).

W związku z powyższym sąd orzekł jak w punkcie 1 wyroku.

Z tego względu sąd oddalił powództwo co do odsetek za okres od dnia 14 marca 2017 r. do dnia 5 marca 2020 r., o czym orzeczono w punkcie 2 wyroku.

Z uwagi na fakt, że powód cofnął żądanie pozwu co do kwoty 90 000 zł sąd w punkcie 3 umorzył w tym zakresie postępowania.

O kosztach postępowania Sąd rozstrzygnął w oparciu o zasadę zwrotu kosztów zgodnie z zasadą słuszności pozostawiając szczegółowe ich rozliczenie referendarzowi sądowemu (art. 98 § 1 i 3 kpc w zw. z art. 100 kpc i w zw. z art. 108 § 1 kpc). W niniejszej sprawie brak było przesądowego wezwania pozwanego do zapłaty należności tytułem zachowku ani jakiegokolwiek innego przedsądowego zgłoszenia roszczenia. Pozwany zatem nie dał powodu do wytoczenia sprawy i uznał przy pierwszej czynności procesowej żądanie pozwu w jego pierwotnym brzmieniu. Powód rozszerzył powództwo i wniósł o zasądzenie kolejnej kwoty tytułem zachowku w wysokości 50.000 zł. Sąd przyjął wartość zachowku, przy oparciu o opinię sporządzoną przez biegłego, na kwotę 118.409 zł. Pozwany przed zamknięciem przewodu sądowego dokonał na rzecz powoda przelewu dodatkowo 15.000 zł tytułem zachowku. Ostatecznie, powód cofnął powództwo w zakresie przewyższającym wysokość zachowku ponad tą ustaloną na podstawie wyceny z opinii biegłego i dokonanych wpłat i ostatecznie domagał się od pozwanego kwoty 28.409 zł tytułem zachowku. W związku z powyższym, pozwany dobrowolnie zapłacił na rzecz powoda sumę 90.000 zł tytułem zachowku.

Sąd, uznał, że powód przegrał postępowania w zakresie kwoty 75 000 zł, bowiem tę kwotę pozwany uiszczył mu po pierwszym wezwaniu do zapłaty, jakim było doręczenie odpisu pozwu. Kolejna kwota 15 000 zł została już uiszczona przez pozwanego po wydaniu opinii przez biegłego, a zatem po podjęciu dalszych czynności przez sąd zmierzających do wykazania zasadności powództwa. W związku z tym sąd uznał, że w tym zakresie, jak i pozostałym to jest co do kwoty 28 409 zł powód sprawę wygrał. Z tej też przyczyny sąd przyjął, że powód przegrał postępowanie w 63 %, a pozwany w 37 % i w tej proporcji obciążył strony kosztami postępowania.

SSO Maria Prusinowska